

Szegedi Ítéltábla

Az ügy száma:

Gf.III.30.126/2023/8-II. szám

A felperes:

felperes Kft. (felperes székhelye)

A felperes meghatalmazott jogi képviselője:

Dr. Kristófik Zoltán kamarai jogtanácsos (felperes székhelye)

Az alperes:

alperes neve (alperes székhelye)

Az alperes meghatalmazott jogi képviselője:

Maróthy és Perényi Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Maróthy Kornél ügyvéd, címe)

A per tárgya:

Kártérítés

Az elsőfokú bíróság neve és a határozatának száma:

Szegedi Törvényszék 11.G.40.143/2017/213.

A fellebbezést benyújtó fél és a fellebbezés sorszáma:

A felperes 11.G.40.143/2017/217. szám

Az alperes 11.G.40.143/2017/216. szám

Í T É L E T

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, megfellebbezett rendelkezését részben megváltoztatja és az alperes által a felperesnek fizetendő marasztalási összeget 4 612 753 (négymillió-hatszáztizenkettőezer-hétszázötvenhárom) forintra, és annak 2018. augusztus 27. napjától a kifizetésig járó minden naptári félév teljes idejére a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamat hét százalékkal növelt mértékű késedelmi kamatára leszállítja.

A felperes által az alperesnek fizetendő perköltség összegét 6 722 132 (hatmillió-hétszázhuszonkettőezer-százharminckettő) forintra felemeli.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az alperesnek 1 419 783 (egymillió-négyszáztizenkilencezer-hétszáznyolcvanhárom) forint másodfokú perköltséget.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az esedékesség napjáig az államnak – a Nemzeti Adó- és Vámhivatal illetékbevételi számlájára – 535 571 (ötszázharmincötezer-ötszázhetvenegy) forint fellebbezési eljárási illetéket.

Megállapítja, hogy 372 176 (háromszázhetvenkettőezer-százhetvenhat) forint fellebbezési eljárási illetéket az állam visel.

A felperest terhelő illetékfizetési kötelezettség e határozat jogerőre emelkedését követő 60. napon válik esedékessé.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A tényállás

[1] Az alperes mint megrendelő és a felperes által vezetett konzorcium neve Konzorcium mint vállalkozó között 2010. február 12. napján vállalkozási szerződés jött létre az iskola neve általános iskola építésére a szerződésben, valamint a mellékelt dokumentumban részletezett műszaki tartalom szerint, 1 679 005 734 forint átalányáron.

[2] A vállalkozási szerződés 2.2. pontjának utolsó két bekezdése szerint a vállalkozó kijelentette, hogy a kivitelezés helyszínét ismeri, állapotát szemrevételezte, az ajánlati árat a feladat és a helyszín ismeretében adta meg, a szerződéskötés előtt a munkák helyszínét és a tervdokumentációt szakembertől elvárható módon átvizsgálta, az ajánlati ár az 1. számú pontban meghatározott kivitelezéshez szükséges mindenfajta munkák megvalósítását tartalmazza. Továbbá a vállalkozás szerződésszerű megvalósításához szükséges adat és információ a rendelkezésére áll, illetve hiánytalanul a rendelkezésére lett bocsátva.

A 2.3. pontban vállalkozó kijelentette, hogy az engedélyezési és kiviteli terveket, műszaki leírást ismeri, a terveket és a kiírásban szereplő mennyiségeket ellenőrizte és ajánlatát a szerződésnek megfelelő komplett műszaki tartalom alapján tette meg. Felek megállapodtak abban, hogy a jelen szerződés részét képező mennyiségek a beruházás becsült (tájékoztató jellegű) mennyiségei, nem kell és nem lehet a vállalkozó által a szerződéses kötelezettségei teljesítéseként kivitelezendő munkák tényleges és pontos mennyiségeként tekinteni. Vállalkozó kijelentette, hogy az átalányárat a tervek és a helyszín ismeretében adta meg.

[3] A vállalkozási szerződés 3.2. pontja alapján a munkaterület átadás-átvétel időpontja 2010. február 15. napja, a befejezési határidő 2011. február 15. napja.

[4] A vállalkozási szerződés 4.15. pontja rögzítette, hogy a kiviteli terveket készítő cég a B... Kft. A kiviteli tervek módosítását csak ez a cég végezheti el, amelynek költségét a vállalkozó ajánlati ára kell, hogy tartalmazza.

A 4.16. pont azt tartalmazza, hogy minden egyes tervet, amely a szerződéshez alapul szolgál, továbbá minden olyan tervdokumentációt, amely a kivitelezés megkezdése előtt vagy annak során kerül átadásra, vállalkozó saját felelősségére köteles ellenőrizni. Ha vállalkozó hibát, pontatlanságot állapít meg, akkor azt a terv átvételétől számított 3 munkanapon belül köteles megrendelővel írásban közölni. Annak elmaradása esetén a terveket elfogadottnak kell tekinteni. Az értesítés elmaradása esetén megrendelővel szemben semmilyen igény érvényesítésére nem jogosult. Terveket vagy konstrukciót vállalkozó csak és kizárólag megrendelő írásos hozzájárulásával módosíthat, illetve ugyanígy térhet el a jóváhagyott tervektől. A létesítmény dokumentációinak módosításai csak írásban érvényesek.

A 4.21. pontjában a felek megállapodtak abban, hogy vállalkozó a kivitelezés során csak a szerződésben és annak mellékleteiben meghatározott fajtájú és minőségű anyagokat használhat és csak a tervekben, egyéb dokumentumokban, illetve megrendelő utasítása szerinti eljárás vagy módszer alkalmazásával járhat el.

[5] A vállalkozási szerződés 7.9. pontja értelmében jótállási biztosítékként vállalkozó a bruttó vállalkozási ár 5%-át lefedő jótállási bankgarancia benyújtására kötelezett 60 hónapos időtartamra, a végszámla benyújtásával egy időben.

A 7.11 pont rendelkezik arról, hogy megrendelő jogosult a fenti összeghatárig harmadik személlyel elvégeztetni azokat a – szavatosság és jótállás körébe tartozó – munkákat, amelyek élet- és vagyónvédelmi okokból azonnali javítást igényelnek és vállalkozó azonnali bejelentés után azokat haladéktalanul nem javítja ki, valamint az üzemelést zavaró hibákat és azokat, amelyeket vállalkozó megrendelő bejelentése ellenére nem végez el egy elvárható műszakilag szükséges határidőn belül.

[6] A szerződés 8. pontja szerint a 60 hónapos jótállási időtartam lejártát megelőző 60. napig felek újabb utó-felülvizsgálati eljárást tartanak, melyet követően vállalkozó 30 napon belül köteles kijavítani a fennálló hibákat, de olyan időben, hogy a kijavítás még a 60 hónap letelte előtt megtörténjen. Amennyiben a jótállási időtartam lejártát megelőzően nem történik meg a sikeres utó-felülvizsgálat, megrendelő jogosult a hibákat harmadik féllel, vállalkozó bankgaranciájának terhére kijavíttatni. Sikeres utó-felülvizsgálat és a javítási munkák átadás-átvétele esetén a jótállási bankgarancia fel nem használt összege vállalkozó számára felszabadul.

[7] A vállalkozási szerződést a szerződő felek először 2011. február 11. napján módosították azzal, hogy az építési munkákat 2011. március 31. napjáig, a kertészeti munkákat 2011. május 2. napjáig kellett befejezni. Ezt követően 2016. április 29. napján a vállalkozási szerződést akként módosították, hogy jótállási biztosítékként vállalkozó a bruttó vállalkozási ár 5%-át lefedő érvényes jótállási bankgarancia nyújtására 2016. szeptember 15. napjáig kötelezett.

[8] Az átadás-átvételi eljárás 2011. április 4. napján kezdődött, a műszaki átadás-átvétellel 2011. május 2. napján került sor.

[9] Az pénzügyintézet neve 2011. május 17. napján és 2011. június 21. napján jótállási bankgaranciát vállalt a felperes megbízásából az alperes javára és kötelezettséget vállalt arra, hogy 67 152 504 forint, valamint 16 788 126 forint összeget, összesen 83 940 630 forintot meg nem haladó mértékben kifizetést teljesít, ha az alperes igénybejelentésében kijelenti, hogy a vállalkozó a garancia érvényességi időszakában az alperes közvetlen felhívása ellenére a szerződésben vállalt jótállási kötelezettséget a jótállási idő alatt nem teljesítette.

A bankgaranciát utóbb 2016. szeptember 15. napjáig meghosszabbították.

[10] A műszaki átadás-átvétel során, majd azt követően 2016-ig több hibalista készült. Az alperes 2013. január 14. napján, 2013. október 7. napján, 2015. június 11. napján tájékoztatta a felperest, hogy a parketta több teremben, a javított helyeken is mozog, kiemelkedik, szétválak, elvált, a parketta javítása szükséges. Az alperes a 2016. március 7-i, 2016. április 6-i, 2016. április 20-i, 2016. április 28-i felszólító leveleiben felhívta a felperest a szétnyíló, mozgó parkettaelemek javítására azzal, hogy a parketta lokális javítását nem fogadja el, kérte a parketta felszedését megfelelő ragasztóval történő ragasztását.

A felperes a parkettát több helyen javította, 2016. április 22-i levelében vállalta a parketta javítását, amennyiben javítási kötelezettsége fennáll, azonban a javítást nem végezte el. A parketta újra rakását nem fogadta el, mert álláspontja szerint a javítási felület három helyiség kivételével nem érte el a felület 1%-át. A felperes 2016. június 3-i és 2016. június 13-i válaszelevelében arról tájékoztatta az alperest, hogy a parketta felújítását vállalja, illetőleg azt 2016. június 20. napján megkezdte, azonban az alperes a 2016. május 31-i válaszelevelében azt közölte, hogy a munkakezdéshez nem járul hozzá.

[11] Az alperes a 2015. június 11-i hibalistában jelezte, hogy a homlokzat több helyen repedezett, majd a 2016. március 7. napján kelt felszólító levelében felhívta a felperest a homlokzati repedések és zöldülések javítására. A felperes a 2016. március 10-i levelében a vakolat foltszerű javítását a repedéseknél vállalta, míg a zöldülés miatti javítást nem, míg a 2016. április 6-i levelében vállalta a homlokzat azon részeinek javítását, ahol szerkezeti, illetve hajszálrepedések találhatók, illetve körülbelül 1000 m²-en ahol zöld színűvé vált. Az alperes 2016. április 13-i levelében a hibák javítására vonatkozó felperesi javaslatot elfogadta azzal, hogy a munkavégzéshez szükséges feltételeket az iskolai tanítási időben is tudja biztosítani.

Az alperes 2016. április 20. napján a felperesnek hibalistát küldött és sérelmezte, hogy a felperes a homlokzat javítását meg sem kezdte, amely álláspontját 2016. április 28-i levelében megismételte. A felperes további 300 m² területen vállalta a vakolat javítását, azonban azt meg sem kezdte, a homlokzatot nem javította ki.

[12] Az alperes a 2016. március 7-i levelében szólította fel a felperest a homlokzati faburkolati elemek cseréjére, a 2016. április 27-i tervezői levél pedig kifogásolta, hogy a faburkolati lemezek hátoldali kezelése nem készült el, a javítás során ezt is pótolni kell.

A felperes a 2016. március 10-i és 2016. április 22-i levelében arra az álláspontra helyezkedett, hogy a homlokzati faburkolati elemek elszíneződése nem garanciális hiba, ezért azokat nem javította.

[13] Az alperes 2016. augusztus 1. napján összesen 83 940 630 forint bankgaranciát hívott le.

[14] Az alperes 2016-2017. évben 1200 m² területen a parkettát más vállalkozóval kicseréltette, amelynek anyagköltsége bruttó 8 932 243 forint és munkadíja bruttó 32 511 695 forint volt. 2017-2018. évben a homlokzati vakolatot és faburkolatokat javíttatta, illetve cseréltette, melynek bruttó költsége 53 883 014 forint volt.

[15] A 2016. szeptemberi árszinten a parketta cseréjének költsége bruttó 41 646 232 forint, míg 2018. évi árszinten a homlokzat javításának költsége bruttó 15 906 232 forint és a homlokzati faburkolat cseréjével kapcsolatos költség bruttó 21 818 420 forint.

A felperes keresete és az alperes védekezése

[16] A felperes keresetében 78 816 847 forint és ezen összeg után 2016. augusztus 2. napjától a kifizetés napjáig járó késedelmi kamat megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Álláspontja szerint az alperes jogellenes módon a jogszerűen érvényesíthető, az előzetes bizonyítás során kimunkált hibás teljesítés mértékét meghaladó összegben hívta le a bankgaranciát. Ezzel megszegte a bankgarancia nyújtására vonatkozó szerződést, valamint a felek között létrejött vállalkozási szerződést, és így számára kárt okozott, mivel a bankgaranciát nyújtó pénzügyi intézmény a lehívott garancia összegét vele szemben érvényesítette.

[17] Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Vitatta a bankgarancia lehívásának jogszerűtlenségét, mivel a felperes hibásan teljesített, amely tényét részben nem ismerte el, a kijavítását nem vállalta, míg amely esetben a kijavítást vállalta, azt több alkalommal eredménytelenül kísérelte meg. Előadta, a bankgarancia terhére a kijavítási költségek megtérítésére vonatkozó igényét érvényesítette.

Az elsőfokú ítélet

[18] Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 11 346 832 forintot és ennek 2016. augusztus 2. napjától a kifizetés napjáig járó minden naptári félév teljes idejére a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamat 8 százalékponttal növelt mértékű kamatát. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 5 666 972 forint perköltséget. Tájékoztatva a felperest 750 000 forint eljárási illeték visszaigényelhetőségéről. Határozatának indokolása szerint a felek között létrejött építési szerződésből az alperes a parketta, a homlokzati vakolat és a külső faburkolat kapcsán a jótállási időszak alatt jótállási igényét a felperes felé hiánytalanul bejelentette, felszólította a felperest a javítási munkák elvégzésére, azonban a felperes vagy csak részben vállalta a javítást, vagy vállalta, de meg sem kezdte, illetve jótállási kötelezettségét vitatta.

[19] Az előzetes bizonyításon eljárásban készült egyesített szakértői véleményt aggályosnak találta, miután szakértő 1 eseti szakértő bevonása az eljárásban alkalmazandó polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (1952. évi Pp.) 177. § (2) bekezdésébe ütközött, valamint az egyesített szakértői vélemény nem koherens, önmagával is ellentmondásban áll. Az 1952. évi Pp. 182. § (3) bekezdés második fordulója alapján az alperes kérelmére új szakértőként szakértő 2 rendelte ki, aki építési szakipar és építési szerelőipar témakörbe tartozó parkettát és faburkolatot illetően kompetencia nélkül nyilvánított véleményt. Mellőzte e szakvélemények ütköztetését, és az 1952. évi Pp. 183. § (2) bekezdése alapján a szakértői testület neve (továbbiakban: szakértői testület) rendelte ki a felperes kérelmére. A szakértői testület által készített szakvéleményt aggálytalannak ítélte, és ez alapján megállapította, hogy a felperes hibásan teljesített a parketta lerakása, a homlokzati vakolat és a faburkolat tekintetében, és a lerakott teljes parketta cseréje, a teljes homlokzatra dübeleléssel rögzített üvegháló erősítésű új hidrofób és algásodást gátló adalékos kéregvakolat felhordása, valamint a teljes faburkolat cseréje szükséges, amelyeknek javítási költsége összegét 72 593 798 forintban határozta meg.

[20] A homlokzati faburkolat tekintetében a felperes hibás teljesítését amiatt állapította meg, hogy a Finnforest táblákat közvetlenül a fal felé lejtő bádогоzásra ültették rá, a táblák alja így a folyamatos nedvesség hatására gombásodni kezdett. A burkolótáblák mögötti nűtféderes illesztésű téglákból készült kitöltő falazat továbbá nincs bevakolva, ami lég- és párazárás szempontjából elfogadhatatlan, másrészt a táblák hátoldalán többletnedvesség terhelést jelent, a Finnforest táblák közötti szellőző légréteg intenzív átszellőztetése csak részlegesen biztosított, a hátoldalon lecsapódó nedvesség nem tud kiszáradni. A Finnforest táblák több rétegű védőbevonattal való kezelését érintően annyit állapított meg, hogy a natúr táblák kezelését a kivitelező az építés helyszínén fedett térben saját maga végezte el, azonban az építési naplóban dokumentált időtartamban a fatáblák teljes felületén a felületkezelést nem lehetett elvégezni, ezért tanú 1 neve tanúvallomását nem fogadta el. Utalt arra, a leszerelt lemezek hiányában nem állapítható meg, hogy az előírt felületkezelő anyagot a fa táblák mindegyik oldalán alkalmazták-e, és a szakértői testület véleménye szerint szakértő 3 szakértő azon megállapítása, hogy a falemezek hátoldala a helyszíni feltárás során egészséges volt, nem informatív, mivel nem ad választ arra, hogy a felületkezelés megtörtént-e. Kitért arra, a faburkolat betervezése nem tervezői hiba, inkább nem következetesen átgondolt tervezői koncepció, ugyanis a tervező olyan homlokzatburkolatot tervezett, amelynek teljes felületi védelmét két évenként meg kell újítani, amely jelentős anyag-, munkadíj és állványozási költséggel jár.

[21] Az összecszerűség kapcsán nem fogadta el a felperes arra való hivatkozását, hogy a parketta javításának költsége csökkenthető lenne, mert az alperesnek ennyi idő elteltével karbantartási kötelezettsége lett volna a parketta csiszolása és lakkozása. A parketta cseréjéhez kapcsolódó költségek viselésére ugyanis a felperes hibás teljesítése miatt köteles, a teljes parkettacsere, az ahhoz kapcsolódó összes munkafolyamat együttesen biztosítja a hibás teljesítés orvoslását és hozza az alperest olyan helyzetbe, mintha a felperes hibátlanul teljesített volna. A homlokzat és a faburkolat esetében a szakértő által megállapított összeget vette figyelembe, mivel szakértői módszerrel nem volt megállapítható az elvégzett munka pontos mennyisége, így nem volt eldönthető, hogy annak költsége a piaci viszonyokat figyelembevéve reális volt-e. Mindezek alapján arra a következtetésre jutott, hogy az alperes a javítási költségek erejéig (bruttó 41 646 232 forint + bruttó 13 488 100 forint + bruttó 17 459 466 forint), azaz 72 593 798 forintig jogszerűen hívta le a bankgaranciát, míg a lehívás 11 346 832 forint erejéig jogalap nélkül történt.

A fellebbezés és a fellebbezési ellenkérelem

[22] Az ítélet ellen mindegyik peres fél fellebbezést terjesztett elő.

[23] A felperes jogorvoslati kérelmében elsődlegesen az elsőfokú ítélet megváltoztatását és a marasztalási összeg 50 710 906 forintra történő felemelését, másodlagosan annak hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság újabb eljárásra és újabb határozat hozatalára utasítását kérte. Érvelése szerint az általános forgalmi adó összegével nem lehet növelni a szakértői véleményben meghatározott javítási költség összegét, mivel az általános forgalmi adót az alperes visszaigényelheti az állami adóvisszatérítés keretében, és az alperes nem is igazolta az általános forgalmi adó fizetési kötelezettségét sem. Amennyiben e körben a bizonyítás a felperest terhelné, az erre vonatkozó bizonyítási kötelezettségről való

tájékoztatás hiányában megítélése szerint az elsőfokú bíróság eljárási szabályt sértett, amely miatt az ítélet hatályon kívül helyezésének van helye.

Véleménye szerint a Finnforest anyagválasztása tervezési hibának minősül, amelyet nem kellett felismernie. A tervezésnek ugyanis ki kell terjedni a megfelelő, funkció szerinti anyagválasztásra. Bizonyítottanak tartotta, hogy a faburkolat felületkezelését megfelelően elvégezte, azt alátámasztja tanú 1 neve tanúvallomása, amelynek figyelmen kívül hagyását az elsőfokú bíróság nem indokolta. Megítélése szerint az alperes jogellenes módon értéknövekményhez jut azzal, ha a teljes parkettacsere időpontjában az őt egyébként is terhelő csiszolási, felújítási költséget is meg kellene fizetnie. Utalt arra, vakolási munkákat nem is kellett végeznie az építési szerződés szerint, és a javításkor azt az alperes sem készítette el, az nem is műszaki szükségszerűség.

[24] Az alperes fellebbezésében elsődlegesen az elsőfokú ítélet megváltoztatását és a kereset teljes elutasítását, másodlagosan részbeni megváltoztatását és a marasztalási összeg 4 569 746 forintra és annak 2018. augusztus 27. napjától járó késedelmi kamatára való leszállítását kérte. Harmadlagosan azösszezszerűség vonatkozásában az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését és e körben az elsőfokú bíróság újabb eljárásra és újabb határozat hozatalára utasítását kérte. Negyedlegesen a kamatfizetési kötelezettség kezdő időpontjának az ítélet jogerőre emelkedésének napjára vagy 2018. augusztus 27. napjára való, míg mértékének a felek közötti jogviszony létrejöttének időpontjában hatályos szabályoknak megfelelő megváltoztatását kérte. Kérte továbbá a részére megállapított ügyvédi munkadíj felemelését a 86%-os pernyertességi aránynak megfelelően 2 233 475 forint + áfa összegre. Álláspontja szerint a bankgarancia lehívása jogszerű, amennyiben a bizonyítás eredményeként megállapítható, hogy a vállalkozó teljesítése a megrendelő esetleges mulasztásától függetlenül hibás. A bankgarancia szabálya szerint pedig jogszerű lehívás esetén a bankgaranciát a hibák kijavítására kell felhasználni, és azzal el kell számolni a vállalkozó, azaz a felperes felé. Állította, e kötelezettségének eleget tett, az eljárásban igazolta, hogy a hibák kijavításának tényleges költsége meghaladta a bankgarancia összegét. Kiemelte, nem egy jövőben megvalósuló javítási munka feltételezett várható költségét kell meghatározni, hanem azt, hogy a ténylegesen és bizonyítottan felmerült javítási költségek indokoltak-e. Hivatkozott arra, a parketta cseréjének, valamint a homlokzati vakolat és faburkolat javítása érdekében közbeszerzési eljárás eredményeként megkötött szerződések alapján elvégzett javítási munkák piaci viszonyoknak nem megfelelő voltára vonatkozó bármilyen megállapítás fogalmilag kizárt.

[25] Amennyiben a javítási költségek nem a ténylegesen felmerült költségeikkel egyezően kerülhetnek elszámolásra, a homlokzat javítása és a faburkolat cseréje esetében nem a 2016. szeptemberi árszint figyelembevételét tartotta indokoltnak, mivel a tényleges javítások elvégzésére az alperesnek nem felróható okból később került sor. Az akkori piaci viszonyoknak megfelelően pedig a szakértői testület 1. számú kiegészítése szerint a teljes költség 79 370 884 forint, amely folytán legfeljebb 4 569 746 forint visszafizetésére lehet köteles. A javítások során az alperes által elvégzett munkálatok mennyiségének ellenőrzése szükségessége esetére kifejtette, a közbeszerzési eljárás lefolytatását követően elvégzett javítási munkálatok szerződését, árazott költségvetését és ezek módosítását átadta, kérte a szakvélemény e körben való kiegészítését is. Lehetőség van így az egyes tételeknek a hibás teljesítéssel való összefüggésének vizsgálatára, valamint a javítás során alkalmazott mennyiségek felülvizsgálatára.

[26] A késedelmi kamat kapcsán előadta, az elszámolásra nem kerülhetett sor a javítási munkák elvégzésénél korábban, így az elszámolást a felperes keresete alapján indult eljárásban a bíróság ítélete pótolja, ezért az elszámolás időpontja nem lehet korábbi, mint a bíróság ítéletének jogerőre emelkedésének napja, de semmiképpen sem eshet korábbi időpontra az utolsó javítási munka elvégzésének napjánál. A késedelmi kamat mértéke kapcsán kérte figyelembe venni, hogy a felek jogviszonyára a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (1959. évi Ptk.) 301/A. § (1) és (2) bekezdésének a vállalkozási szerződés létrejöttkor hatályos szabálya irányadó, amely szerint a kamat mértéke a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamat hét százalékkal növelt összege.

[27] A felperes fellebbezési ellenkérelme – a fellebbezésével nem érintett részben – az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyására irányult. Hangsúlyozta, az eljárásban azt kellett vizsgálni, hogy a bankgarancia lehívása jogszerű volt-e, és amennyiben igen, milyen mértékben, a lehívás időpontjában. Mivel más kivitelezők által elvégzett munkálatok értéke mint kárigény csak beszámítási kifogás vagy viszontkereset formájában vehető figyelembe, ezek hiányában az az alperes által el nem végzett kijavítási munkálatok pontos értékét kellett meghatározni. A bankgarancia lehívás összege annyiban lett volna jogszerű, amely összeg a hibás teljesítéssel okozott és már a lehíváskor bekövetkezett igazolt kár összegével egyező. Az alperes akkor járt volna el jogszerűen, ha a kár mértékét a bankgarancia lehívása előtt igazolja, vagy ha erre nincs módja, úgy a követelését nem elégíti ki a bankgaranciából, hanem azt más módon érvényesíti. Megjegyezte, az alperes szavatossági igényt a perben nem érvényesíthet, mivel követelésének jogalapja, kereseti kérelme nem a vállalkozási szerződés, hanem a bankgarancia szerződés, illetve annak megszegése. Véleménye szerint a 2016. évi árszínvonal alkalmazása helyes, mivel a kártérítés összegét a felmerüléskor irányadó mértéken kell meghatározni, és a kár a kijavításra nyitvaálló határidő utolsó napján minősül bekövetkezettnek. Megítélése szerint a felek közötti elszámolás a bankgarancia alperes általi lehívásával megtörtént, így a kamatszámítás kezdő napja nem a harmadik személy által elvégzett javítások kivitelezésének időpontja. Hivatkozott arra, a 2018. évre megállapított javítási költségek nem vehetők figyelembe, mivel ezt követően készült egy újabb szakvélemény kiegészítés, amelynek figyelmen kívül hagyását az alperes nem is indokolta. Az alperes által igényelt kivitelezési költségeket eltúlzottaknak tartotta, mivel a követelt összeg alapját képező teljesítések túlteljeszkedtek a hibás teljesítés kijavításának körén és nem választható szét, hogy melyek a javítást célzó és melyek az egyéb munkák. Megjegyezte, a közbeszerzési eljárást szabálytalanul folytatta le az alperes. A késedelmi kamat mértékére vonatkozó alperesi fellebbezést ugyanakkor megalapozottnak tartotta.

[28] Az alperes fellebbezési ellenkérelme – fellebbezésével nem érintett részében – az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyására irányult. Álláspontja szerint az alperesi önkormányzat adójogi státusza, esetleges általános forgalmi adó visszaigénylési jogosultsága, illetve lehetősége nincs összefüggésben a felek jogviszonyával. Kitért arra, az önkormányzat nem bevételszerző tevékenységével kapcsolatban vagy közérdekű tevékenységére tekintettel felmerült kiadásai általános forgalmi adó tartalmát nem helyezheti levonásba, és az oktatás az általános forgalmi adóról szóló 2007. évi CXXVII. törvény (ÁFA-törvény) 85. §-a alapján általános forgalmi adó alól mentes, továbbá az iskola építése, felújítása nem saját rezsizs beruházás. Véleménye szerint a terv nem hibás a Finnforest burkolóelemeket érintően, és a felületkezelés esetében az építési napló, az egyéb okirati bizonyítékok, dokumentációk és az ezen alapuló szakvélemények egyértelműen cáfolják tanú 1 neve tanúvallomását. Előadta,

2010. július 30-i tervezői levél felhívta a kivitelező figyelmét, hogy a faburkolat alatt mindkét oldalon szükséges vakolni. A javításkor a vakolás elmaradt az anyagi fedezet hiányában, és a vakolat 2 cm-es többletvastagsága miatt a tetőszerkezet bádогоzását is át kellett volna építeni, amely rendkívüli többletköltséget eredményezett volna. Kiemelte, a parketta 5 évente történő csiszolására és lakkozására vonatkozó kötelező érvényű előírás nem létezik, ilyet a felperes sem csatolt. A parketta csiszolás és lakkozás akkor válik szükségessé, ha a lakk elkopott, ilyen azonban nem történt.

[29] Az ítéltábla Gf.III.30.047/2022/6. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érintette, megfellebbezett rendelkezését részben megváltoztatta és a keresetet teljes egészében elutasította, valamint a felperes által fizetendő elsőfokú perköltség összegét 7 491 811 forintra felemelte, míg egyebekben az elsőfokú ítéletet helybenhagyta. A kereseti kérelemhez kötöttség alapján, a felperes tényelőadására figyelemmel kizárólag a bankgarancia szerződésből származó lehívás jogszerűségét vizsgálta a lehívás időpontjára vonatkoztatva. Ennek kapcsán megállapította, a bankgarancia teljes összegének alperes általi lehívása nem volt jogszerűtlen, így az alperes nem követett el szerződésszegést, amely miatt kártérítési felelőssége sem áll fenn.

[30] A felperes felülvizsgálati kérelme folytán eljáró Kúria Pfv.V.21.190/2022/4. számú végzésével a jogerős ítéletet hatályon kívül helyezte, és a másodfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasította. A felperes felülvizsgálati eljárási költségét 3 178 016 forintban, az alperes ugyanezen költségét 635 000 forintban állapította meg. Kifejtette, a felperes keresetében – annak tartalmából, tényállításaiból kiindulva – elszámolás iránti igényt terjesztett elő, amelyet az alperes (mint elszámolási igényt magát) sem ellenkérelmében, sem fellebbezésében nem vitatott, továbbá az elsőfokú bíróság indokoltan szakértői bizonyítást vezetett és annak alapján tényleges elszámolást végzett a bankgarancia tekintetében a felek között, így a pernek a kereset és az ellenkérelem által az 1952. évi Pp. 3. § (2) bekezdése és 215. §-a szerint meghatározott keretei között kellett értelmezni az elszámolásra vonatkozó igényt. Azzal, hogy a másodfokú bíróság a felek fellebbezéseit csak a kártérítési igényként értelmezett kereset körében bírálta el, nem merített ki a fellebbezéseket, ezért az eljárása sértette az 1952. évi Pp. 253. § (3) bekezdését. A megismételt másodfokú eljárásra előírta, hogy annak során a bankgarancia elszámolására irányuló keresetből kiindulva, annak alapulvételével kell az elsőfokú bíróság számszaki elszámolást tartalmazó ítéletével szembeni fellebbezéseket – fellebbezési keretek figyelembevételével – újból elbírálni.

[31] A megismételt másodfokú eljárásban a felek a fellebbezéseiket és fellebbezési ellenkérelmeiket változtatlanul fenntartották.

[32] A felperes fellebbezését kiegészítette azzal, hogy a szerződések önmagukban nem teremtik meg az általános forgalmi adó fizetési kötelezettséget, hanem ahhoz szükséges a számviteli és az ÁFA törvény szerinti formai és tartalmi követelményeknek megfelelő számla is, amely álláspontja alátámasztására hivatkozott a Legfelsőbb Bíróság Pfv.VIII.21.342/2004. számú ügyben hozott határozatára, a Pfv.VIII.21.476/2009/3. számú, Pfv.VIII.20.143/2010/7. számú, a Kúria Pfv.V.20.193/2012/4. számú határozatára, valamint a BH2006. 119. számon és BH2006. 111. számon közzétett eseti döntésekre. Ilyen számlákat azonban az alperes az eljárás során nem csatolt. Az elsőfokú bíróság továbbá jövőbeni javítási költségekről döntött, amely csupán az adóvonzatok mellőzésével történő indokolt költség lehet. A fa falburkolatot

illetően a felelőssége megállapíthatóságának esetére a tervezési hibára is tekintettel 60 %-os kármegosztás alkalmazását kérte az 1959. évi Ptk. 344. § (3) bekezdés b) pontja alapján, mivel ilyen mértékű a közrehatása a szakértői testület szakvéleménye szerint.

Az ítéltábla döntésének indokai

[33] A felperes fellebbezése kisebb részben, az alperes fellebbezése részben alapos.

[34] A fellebbezés kapcsán az ítéltábla mindenekelőtt rámutat, alaptalan a felperesnek az 1952. évi Pp. 221. §-ában írt indokolási kötelezettség megsértésére való hivatkozása. Álláspontjával ellentétben ugyanis az elsőfokú bíróság indokát adta annak, hogy tanú 1 neve tanúvallomását miért nem fogadta el {elsőfokú ítélet [58] bekezdés harmadik mondat}. Az, hogy a felperes esetlegesen az indokokat nem tartja kielégítőnek vagy meggyőzőnek, nem jelenti az 1952. évi Pp. 221. §-ának megsértését, a jogi indokolás helytállósága az ügy érdemére tartozó kérdés.

[35] Ezért az indokolási kötelezettséggel összefüggő eljárási szabálysértés hiányában az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a következők szerint érdemben bírálta felül.

[36] Az alperes mint megrendelő és a felperes által vezetett konzorcium mint vállalkozó között az 1959. évi Ptk. 402. § (1) bekezdése szerinti vállalkozási szerződés jött létre, amelynek hibátlan teljesítéséért a felperes jótállást és ennek biztosítékeként bankgarancia nyújtását vállalta. Ezen utóbbinak megfelelően az pénzügyi neve mindösszesen 83 940 630 forint összeghatárig bankgaranciát vállalt, amelyet az alperes 2016. augusztus 1. napján lehívott, amelyet követően az alperes javítási munkákat más vállalkozóval végeztette el.

[37] Az 1959. évi Ptk. 249. §-a értelmében a bankgarancia vállalója meghatározott ideig nyilatkozattal arra kötelezi magát a pénzkövetelés jogosultjával szemben, hogy annak felhívására meghatározott feltételek szerint fizet a kötelezett helyett. A szerződésben a bank önálló kötelezettséget vállal, azaz a bankgarancia nem járulékos jellegű biztosíték, azonban az mindig valamilyen, e szerződéstől elkülönülő másik jogviszony biztosítására szolgál. A bankgarancia szerződés tehát hárompólusú jogviszony, két szerződéses kapcsolattal. Az egyik szerződés a jogosult és a kötelezett között jön létre, míg a bankgaranciára, mint mellékkötelezettség teljesítésére irányuló megbízási jellegű megállapodás az előző szerződés kötelezettje és a bank között jön létre, amelyben a jogosult szerződő félként nem kell, hogy részt vegyen. A jogosult – a két szerződés alapján – a feltételek teljesülése esetén a bankkal szemben léphet fel igényének érvényesítése végett. Követelheti, hogy a bank a szerződéseknak megfelelő összeget részére fizesse meg. Teljesítése esetén pedig a bank léphet fel a kötelezettel szemben a jogosultnak kifizetett összeg megtérítése iránt. A bankgarancia rendeltetéséből következik, hogy a lehívott bankgarancia tekintetében a jogosultat elszámolási kötelezettség terheli a bankgaranciát nyújtó kötelezettel szemben, a lehívott bankgarancia összegéből a jogosult csak a bankgaranciával biztosított szerződésszegésből eredően ténylegesen felmerült költségeit elégítheti ki, ezt meghaladóan a kötelezett részére vissza kell fizetnie.

[38] A felperes – amint azt a Kúria Pfv.V.21.190/2022/4. számú hatályon kívül helyező végzésében megállapította – keresetében annak tartalmából, tényállásaiból kiindulva a bankgaranciával kapcsolatban elszámolási igényt terjesztett elő. Ezért a perben a felperes keresete alapján nem csupán arról kellett döntenie, hogy az alperes a bankgaranciát lehívhatta-e, hanem arról is, hogy a lehívott bankgarancia összegéből az alperes a bankgaranciával biztosított szerződésszegésből eredő igénye alapján milyen összegű, ténylegesen felmerült költségeit elégítheti ki, és van-e ezt meghaladóan általa visszafizetendő összeg.

[39] Jelen esetben a bankgarancia a felperes jótállási kötelezettségét biztosította, ezért azt az alperes a jótállásból eredő igénye érvényesítésére használhatta fel. A felek között létrejött vállalkozási szerződés 7.11. pontja szerint az alperes jogosult a bankgarancia összeghatáráig – egyebek mellett – harmadik személy által elvégeztetni a jótállás körébe tartozó olyan munkákat, amelyeket a felperes az alperes bejelentése ellenére nem végez el, egy elvárható műszakilag szükséges határidőn belül. A vállalkozási szerződés 8. pontja is lehetővé tette, hogy az alperes a bankgarancia terhére a hiba kijavításához más személyt vegyen igénybe azzal, hogy a jótállási bankgarancia fel nem használt összege a javítási munkál átadás-átvételét követően szabadul fel. Az alperes tehát a felperes által vállalt jótállás folytán jogosult volt hibás teljesítése esetén a hibát a felperes mint kötelezett költségére mással kijavíttatni, és ehhez használhatta fel a bankgaranciát. Következésképpen a lehívott bankgarancia elszámolása körében azt kell elbírálni, hogy milyen összegű az indokolt, tényleges javítási költség, amelyre az alperes igényt tarthat. Az elszámolás körében ehhez – a felperes fellebbezési ellenkérelmében foglalt álláspontjával ellentétben – beszámítási kifogás vagy viszontkereset nem szükséges, mivel maga a javítási költség iránti követelés a bankgarancia lehívását megelőzően keletkezett, és az nem kártérítési követelés.

[40] Elsőként azt kellett vizsgálni a lehívott bankgarancia elszámolását illetően, hogy a felperes hibásan teljesített-e, mivel a bankgarancia jótállási kötelezettség biztosítója. Ugyanezen okból a jótállásra kötelezett felperesnek kellett azt bizonyítania, hogy nincs hibás teljesítés, azaz a hiba oka a teljesítés után keletkezett [1959. évi Ptk. 248. § (1) bekezdés].

[41] Az alperes a bankgaranciát a parkettával, a homlokzattal és a homlokzati faburkolattal kapcsolatos hibás teljesítés miatt hívta le, amely hibás teljesítések tényét az elsőfokú bíróság megállapította. A felperes fellebbezésében a hibás teljesítés fennálltát már kizárólag csak a homlokzati faburkolat tekintetében vitatta, amely esetében az ítéletábra az elsőfokú bíróság álláspontjával egyetért.

[42] Kétségtelen, a szakértői testület szakvéleménye utal arra, hogy a homlokzati faburkolat betervezése nem volt átgondolt, mivel annak nagy a karbantartási igénye. A szakértői testület azonban a teljes faburkolat cseréjét szükségessé tevő hibákat alapvetően nem ezzel hozta összefüggésbe, hanem a nem megfelelően történt kivitelezéssel: a Finnforest táblák fal felé lejtő bádогоzésra ültetésével, a burkolótáblák mögötti nűtféderes illesztésű téglákból készült kitöltő falazat bevakolásának hiányával, a megfelelő védőbevonat felvitelének elmulasztásával. A szakértői testület szakvéleménye a Finnforset táblák hátoldalán lecsapódó nedvesség kapcsán az elsőfokú ítéletben írtaktól (nem tud kiszáradni) eltérően valóban azt tartalmazza, hogy nehezen tud kiszáradni, azonban ennek nincs jelentősége, mivel a szakvélemény az abban foglaltakkal is megállapította a hibás teljesítést.

A faburkolat alatti vakolás szükségességét pedig alátámasztja a szakértői testület szakvéleménye, ugyanis abból kitűnően a vakolás a lég- és párazárás, továbbá a nedvesség megelőzése miatt indokolt, és az alperes fellebbezési ellenkérelmében hivatkozott 2010. július 30-i tervezői levél is felhívja erre a figyelmet.

[43] A védőbevonatot érintően – a felperes fellebbezési érvelésével ellentétben – az elsőfokú bíróság megfelelően értékelte a bizonyítékokat. Az építési naplóban a védőbevonat festésének munkáját egy napra dokumentálták, amely időtartam alatt azt – a szakértői testület szakvéleményének 2. számú kiegészítésének felperes által sem vitatott megállapítása szerint – nem lehetett elvégezni. A felperes állításától eltérően az előzetes bizonyítás során kirendelt szakértő 3 szakértő szakvéleménye (34. sorszám alatt) nem tartalmaz egyértelmű és határozott választ e munka elvégzésére, csupán azt írja le, hogy feltételezhető a felületkezelés megtörténte, azonban feltételezésen nem alapulhat egy perben jelentős tény megállapítása. tanú 1 neve tanú a vallomásában elmondta, hogy a faburkolatot védőbevonattal ellátták, azonban ő volt a felperes azon képviselője a vállalkozási szerződés alapján, akinek az építési naplóba kellett bejegyzést tennie, amely bejegyzéshez képest tett az eljárás során, tizenegy év elteltével eltérő tartalmú vallomást. Nem adta ugyanakkor annak magyarázatát, hogy az építőipari kivitelezés tevékenységről szóló 191/2009. (IX.15.) Korm.rend. 24. § (2) bekezdésében az elvégzett munka adatainak, menetének rögzítésére vonatkozó előírással ellentétben miért nem a tanúvallomásában elmondottaknak megfelelően rögzítette a védőbevonattal kapcsolatos munkák elvégzését. E körülmények tanú 1 neve tanúvallomását kétségessé teszik, így az önmagában nem elegendő annak bizonyítására, hogy a faburkolat védőbevonattal való ellátása megtörtént, és annak tényét a már kifejtettek szerint más bizonyíték nem támasztja alá. Ezért ebben a körben sem bizonyította a felperes, hogy a hiba oka a teljesítést követően következett be.

[44] Mindezek alapján megállapítható volt, hogy a bankgarancia lehívását megalapozó felperesi hibás teljesítés történt, amely kapcsán a fellebbezési eljárásban nem volt vitás, hogy a felperes a hibát nem javította ki és az sem, hogy annak kijavítását – akár részben – megfelelő határidőre nem vállalta. Ezért az alperes a bankgaranciát jogszerűen hívta le, mivel ahhoz kizárólag az volt szükséges, hogy a bank felé arról kellett nyilatkoznia, hogy a felperes a szerződésben vállalt jótállási kötelezettségét a jótállási időben nem teljesítette.

[45] Ezt követően a fellebbezések kapcsán azt kellett vizsgálni, hogy milyen összegű a hibák kijavításának indokolt tényleges költsége.

[46] A felperes fellebbezési érvelése szerint a parketta javítását érintően a csiszolási és lakkozási munkák nem vehetők figyelembe. Tény, a szakértői testület a szakvéleményében a parketta javítása esetében annak költségeihez nem tartotta hozzászámíthatónak a csiszolás, lakkozás költségét. A szakvéleménye kiegészítésében ennek indokát abban jelölte meg, hogy az egyes épületszerkezetek és azok létrehozásánál felhasználásra kerülő termékek kötelező alkalmassági idejéről szóló 11/1985. (VI. 22.) ÉVM-IpM-KM-MÉM-BkM együttes rendelet 3. §-a parkettára öt éves kötelező alkalmassági időt határoz meg, amely időtartam eltelt. E jogszabályból azonban nem következik, hogy a kötelező alkalmassági idő azt jelentené, hogy annak elteltét követően az adott épületszerkezet vagy termék ne lenne használható, vagy azon mindenképpen karbantartási munkálatokat kellene végezni, az csupán a szavatossági jogok érvényesítése körében alkalmazható (Legfelsőbb Bíróság Pfv.VII.20.351/2010/6. szám). Ebből a jogszabályból tehát nem következik, hogy az alperesnek a felperes hibás teljesítése

nélkül is merült volna fel költsége, így arra nem alapítható olyan megállapítás, hogy a kötelező alkalmassági idő leteltét követően szükséges valamilyen karbantartási munka elvégzése. A szakértői testület szakvéleményének 1. számú kiegészítése is utal arra, hogy a feltételezett tényleges felújítási szükségesség időpontja nem határozható meg, minden becslés csak spekuláció lenne (169. sorszám alatti irat 13. oldal 2. bekezdés). A szakértői testület azt pedig nem is állapította meg, hogy a jogszabályi értelmezéstől függetlenül a parketta olyan állapotban lett volna, hogy annak csiszolását, lakkozását el kellett volna végezni a hibás teljesítés kijavításától függetlenül is, ilyet a felperes sem állított. Egyebekben a hiba pedig a kötelező alkalmassági időn belül jelentkezett, azaz a javítás szükségessége már azt megelőzően fennállt. A parketta csiszolásának, lakkozásának költsége így a hibás teljesítés kijavításával összefüggésben merül fel, azt tehát figyelembe kell venni a javítási költség számításakor.

[47] Az alperes előadta, hogy a parketta hibájának kijavítására összesen 41 443 938 forintot, míg a homlokzat vakolat javítására és a Finnforest lapok cseréjére 53 883 014 forintot fordított, amelyeket alátámasztó vállalkozási szerződéseket csatolta is. Ezek a szerződések azonban – a jótállásra kötelezett, azaz a felperes vitatása esetén – önmagukban nem támasztják alá a hibák kijavításának indokolt költségét. Ezért az alperes fellebbezési érvelésével ellentétben csupán a vállalkozási szerződésben foglalt összegekre figyelemmel nem volt megállapítható javítási munkák költsége.

[48] A parketta javítási költségét a szakértői testület szakvéleménye alátámasztotta, amely körében a már kifejtettek figyelemmel a parketta újracsiszolásának költsége is beleszámít (41 646 232 forint). E szakvélemény azonban nem tartotta indokoltnak a homlokzati vakolat és a Finnforest lapok cseréjére az alperes által megkötött vállalkozási szerződésben foglalt összegeket, mivel a vállalkozási szerződés tartalmát képező munkálatok pontosan nem állapíthatók meg. Az alperes fellebbezésében hivatkozott arra, hogy az eljárás során benyújtotta ezen munkálatokkal összefüggésben a közbeszerzési eljárás lefolytatását követően elvégzett javítási munkálatok szerződését, az árazott költségvetést és azok módosításait, és erre tekintettel szükségesnek tartotta a szakvélemény kiegészítését. Ezeket az iratokat az alperes 29. és 171. sorszám alatti beadványaihoz is mellékelte. A szakértői testület szakvélemény kiegészítéseiben nyilatkozott arról, hogy a rendelkezésre álló iratok – így az alperes fellebbezésében is hivatkozottak – nem adnak elegendő információt az alperes által elvégzett munkákról, az azokban foglalt adatok nem ellenőrizhetők (168. sorszám alatti szakvélemény kiegészítés 21. oldal e) pont, 194. sorszám alatti szakvélemény kiegészítés 7. oldal). Ezért nem volt szükséges a szakvélemény további kiegészítése, és a homlokzat, valamint a Finnforest lapok javításának költségéként a szakértői testület szakvéleményében meghatározott összeget lehetett figyelembe venni.

[49] Egyetértett ugyanakkor az ítéltábla az alperesnek azzal a fellebbezési érvelésével, miszerint a homlokzat és a fa falburkolat javítási költségére a 2018. évi árszint irányadó. Ezeknek a hibáknak a kijavítása ugyanis 2018. évben történt meg, és a már kifejtettek szerint az alperes a tényleges javítási költségre jogosult, függetlenül attól, hogy a bankgarancia lehívása korábban történt meg. Ezt támasztja alá az is, hogy a felek között létrejött vállalkozási szerződés 8. pontja szerint a javítási munkák átadás-átvételét követően szabadul fel a bankgarancia, azaz akkor, amikor a javítás már megtörtént. A tényleges javításokat pedig az alperes többszöri közbeszerzési eljárás lefolytatását követően tudta elvégezni, és ennek kapcsán a felperes sem állított indokolatlan késedelmet. A homlokzat és a fa falburkolat javítási költségét 2018. évi árszinten a szakértői testület szakvéleményének első

kiegészítése meghatározta (a homlokzat javítása 15 906 232 forint, a Finnforest lapok cseréje tekintetében 21 818 420 forint összegben), és ezen időtartamra vonatkozóan a szakvélemény későbbi kiegészítése nem tartalmaz eltérést, abban a javítási költségek tekintetében azért van eltérés, mert azok 2016. évi árszinten kerültek meghatározásra az elsőfokú bíróság 174. sorszámú végzése alapján. Nem tekinthető hiányosnak ezért az alperes fellebbezése amiatt, hogy nem tért ki arra, miért nem vette figyelembe a szakértői testület szakvéleményének utóbbi, a 2018. évi árszintre megállapítást nem tartalmazó kiegészítését. Az alperes a fellebbezésében pedig a 2018. évi árszint figyelembevétele indokát megjelölte, nevezetesen azt, hogy ebben az időben történt meg a munkák elvégzése. A 2018. évre számított költségeket önmagában az összepszerűségében a felperes fellebbezési ellenkérelmében nem vitatta, nem állította, hogy a 2018. évi árszinten más lenne a javítás költsége.

[50] Alaptalanul hivatkozott a felperes a fa falburkolat javítási költségét illetően arra, hogy az 1959. évi Ptk. 344. § (3) bekezdés a) pontja alapján kármegosztásnak lenne helye. E jogszabályi rendelkezés ugyanis kizárólag kártérítés esetében alkalmazható, azonban az alperes nem ilyen követelés érdekében hívta le a bankgaranciát, így az elszámolás során nem a kártérítés szabályai szerint kellett megítélni a javítási költségeket.

[51] A felperes fellebbezésében vitatta, hogy a javítási költségek általános forgalmi adó tartalma is figyelembe vehető a felek közötti elszámolás során. Kétségtelen, az alperes az általa elvégzett javítási munkákról számlá(ka)t nem csatolt az eljárás során. Benyújtotta ugyanakkor az általa elvégzett javítási munkákkal kapcsolatos szerződéseket, amelyekből kitűnően az összegeket általános forgalmi adóval együtt fizette meg. A szerződések tehát igazolják, hogy a javítási költségeket általános forgalmi adóval terheltten kellett megfizetni, amely összegek megfizetésének hiányát a felperes nem állította. A felperes által a megismételt másodfokú eljárásban hivatkozott határozatokból pedig az nem következik, hogy a javítási költségek általános forgalmi adó tartalmát kizárólag számlával lehetne bizonyítani, vállalkozási szerződéssel nem. A Kúria Pfv.V.20.193/2012/4. számú határozata nem tartalmaz olyan megállapítást, miszerint az általános forgalmi adó fizetési kötelezettséget keletkeztető termékértékesítés vagy szolgáltatásnyújtás alapján képező szerződés ne lenne bizonyítéknak tekinthető. A Kúria e határozatában idézett BH2006. 111. számú eseti döntés is úgy fogalmaz, hogy a bizonyítás alapvetően számlával történik, de azt nem tekinti kizárólagos bizonyítéknak. Lényeges tovább, hogy Legfelsőbb Bíróság Pfv.VIII.21.342/2004. számú ügyben hozott határozatára, a Pfv.VIII.21.476/2009/3. számú és Pfv.VIII.20.143/2010/7. számú ítéletei az általános forgalmi adót szabályozó már nem hatályos törvényt alkalmazták. A hatályos ÁFA törvény 159. § (1) bekezdése alapján pedig ugyan az adóalany köteles a termékértékesítésről vagy szolgáltatásnyújtásról számlát kiállítani, azonban az ÁFA törvény 55. (1) bekezdése értelmében főszabály szerint az adófizetési kötelezettséget annak a ténynek a bekövetkezése keletkezteti, amellyel az adóztatandó ügylet tényállásszerűen megvalósul. Az ÁFA törvény 55. § (2) bekezdése csupán arról rendelkezik, hogy ugyanezen szakasz (1) bekezdése szerinti joghatás beáll akkor is, ha teljesítés hiánya ellenére számlakibocsátás történik, amely joghatás alól a jogszabályi feltételek bizonyítása esetén mentesülni lehet. A hatályos ÁFA törvény tehát egyértelművé teszi, hogy a tényállásszerű megvalósulás, valójában a teljesítés az, ami az adófizetési kötelezettséget kiváltja (BH2019. 236).

[52] A felperesnek az általa vállalt jótálláson alapuló kijavítási költség fizetési kötelezettségét tehát a vállalkozási szerződés alapján létrejött polgári jogviszony alapozza meg, amelyre nincs hatással, hogy az alperest adóigazgatási jogviszony keretében milyen jogok illetik meg és milyen kötelezettségek terhelik. Az adózás rendszerében, az arra

irányadó jogszabályok az általános forgalmi adó visszatérítésének kedvezménye mellett az alperes számára kötelezettségeket is megállapítanak. A polgári jog szabályai szerint létrejött kötelezettségek teljesítése szempontjából azonban mindezek közömbösek, és egyik félnek sem szolgálhatnak előnyére vagy hátrányára (hasonlóan: EBH 2004.1032.). Ezért a felek közötti elszámoláskor figyelembe kell venni javítási költségeket terhelő, a javítási munkák elvégzése érdekében megkötött szerződésekkel igazolt általános forgalmi adó összegét.

[53] Annyiban alapos volt ugyanakkor a felperesnek az általános forgalmi adó összegét érintő fellebbezése, hogy a parketta javítási költsége esetében 202 294 forint esetében sem számla, sem vállalkozási szerződés nem igazolja az általános forgalmi adó tartalmát. Az alperes által előadott és szerződésekkel is alátámasztott összeghez (bruttó 41 443 938 forint) képest a szakértői testület szakvéleménye ennyivel magasabb összegben (bruttó 41 646 232 forint) állapította meg a javítási költséget. Ezért a 202 294 forint általános forgalmi adó tartalma, azaz 43 007 forint nem illeti meg az alperest. A különbözet általános forgalmi adóval csökkentett összege (159 287 forint) azonban az elsőfokú ítélet nem fellebbezett részéhez tartozik, mivel a felperes a parketta javítását illetően az általános forgalmi adó összegén túlmenően csupán a parketta újracsiszolásának költségét vitatta, az elsőfokú bíróság által a parketta javítására a szakértői testület szakvéleménye alapján számított összeg leszállítását és emiatt a részére visszajáró összeg felemelését nem kérte azért, hogy a szakvélemény szerinti összeg meghaladja az alperes által előadott összeget.

[54] Mindezek alapján a hibák javításának az indokolt tényleges költsége a következő:

parketta javítása: 41 603 225 forint

homlozat javítás: 15 906 232 forint

Finnforest lapok cseréje: 21 818 420 forint

Mindösszesen: 79 327 877 forint

Ezért az alperes ezt az összeget elégítheti ki a lehívott bankgarancia 83 940 630 forint összegéből, amelyre figyelemmel az alperes 4 612 753 forintot köteles visszafizetni a felperesnek.

[55] A felek között létrejött vállalkozási szerződés 8. pontja értelmében a lehívott bankgarancia fel nem használt összege a javítási munkák átadás-átvételét követően szabadul fel, ezért a fel nem használt összeg visszafizetése a javítási munkák befejezését követően válik esedékessé. Ezért az 1959. évi Ptk. 298. § a) pontja alapján ettől az időponttól, azaz – a munkák befejezésének tényét illetően a felperes által nem vitatott – 2018. augusztus 27. napjától esett késedelembe az alperes a fel nem használt összeg visszafizetéssel.

[56] A visszafizetendő összeg utáni késedelmi kamat mértékét az ítéltábla leszállította az alperes fellebbezésével egyezően a felek közötti vállalkozási szerződés

létrejöttének időpontjában hatályos Ptk. 301/A. § (1) bekezdése szerinti mértékre, amelyet a felperes is elismert a fellebbezési ellenkérelmében.

[57] A fellebbezések részbeni eredményessége folytán a felek elsőfokú pernyertességének-pervesztességének aránya megváltozott, a felperes 6%-ban pernyertes. A felperes a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet (a továbbiakban: Díjrend.) 3. § (2) bekezdés b) pontja szerinti 2 564 505 forint összegű ügyvédi munkadíjból, a megfizetett 750 000 forint elsőfokú eljárási illetékből és 2 021 667 forint előlegezett szakértői díjból a pernyertessége arányához igazodóan 320 170 forintra tarthat igényt. A megváltozott pernyertességi arányhoz igazodóan az alperest a 2 564 505 forint + áfa összegű ügyvédi munkadíjból és a 4 234 890 forint előlegezett szakértői díjból 7 042 302 forint illeti meg. A két összeg különbsége alapján a Pp. 81. § (1) bekezdése értelmében a felperes 6 722 132 forint összegű elsőfokú perköltséget köteles az alperesnek megfizetni.

[58] A kifejtettetekre tekintettel az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján a rendelkező részben foglaltak szerint részben megváltoztatta, míg egyebekben helybenhagyta.

[59] A másodfokú eljárásban a felek pernyertességének-pervesztességének aránya a felperesi fellebbezés kapcsán 0,1%, a felperesre nézve terhesebben, míg az alperesi fellebbezés esetében 59%, ugyancsak a felperesre nézve terhesebben. A felperes fellebbezése vonatkozásában a felperes az általa megfizetett 2 500 000 forint fellebbezési eljárási illetékből és a másodfokú eljárás megismétlésére is tekintettel a Díjrend. 3. § (4) és (5) bekezdése alapján számított összesen 3 535 692 forint ügyvédi díjból a pernyertessége arányához igazodóan 3 536 forintra tarthat igényt. Az alperest pedig a megismételt másodfokú eljárásra is tekintettel a Díjrend. 3. § (4) és (5) bekezdése alapján általános forgalmi adóval növelt 1 315 328 forint ügyvédi munkadíjból 1 310 477 forint illeti meg. Az alperes fellebbezése esetében a megismételt eljárásra is tekintettel a Díjrend. 3. § (4) és (5) bekezdése alapján számított 810 405 forint – az alperes esetében ennek általános forgalmi adójával is növelt – ügyvédi munkadíjból a pernyertesség-pervesztesség arányában a felperes részére 332 349 forint, míg az alperes részére 607 388 forint jár. A felülvizsgálati eljárásban megállapított költség viselését az ítéltábla a másodfokú eljárásban számított átlagos pernyertesség-pernyertességi arány alapján osztotta meg, így a Kúria határozatában megjelölt összegnek a felperes a 21%-ára, azaz 667 383 forintra, míg az alperes 79%-ára, azaz 501 650 forintra tarthat igényt. Mindezeket egybevetve a Pp. 81. § (1) bekezdése alapján a felperes 1 419 783 forint másodfokú perköltséget köteles megfizetni az alperesnek.

[60] Az alperes személyes illetékmentessége folytán meg nem fizetett fellebbezési eljárási illetékből a felperes az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 74. § (3) bekezdése folytán a jelen ügyben alkalmazandó 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdése alapján az alperesi fellebbezésre vonatkozó pernyertessége arányában 535 571 forint viselésére köteles, míg további 372 176 forint fellebbezési eljárási illetéket ugyanezen rendelet 14. §-a alapján az állam visel.

[61] Tájékoztatja a felperest, hogy

- az illetéket a Nemzeti Adó- és Vámhivatal 10032000-01070044-09060018. számú illetékbevételi számlájára kell megfizetnie,

- megfizetése során közleményként fel kell tüntetni adóazonosító számát, valamint az illetékfizetési kötelezettséget tartalmazó jogerős határozatot hozó bíróság megnevezését, a bírósági ügyszámot.

Figyelmezteti a felperest, amennyiben az illetéket annak esedékességekor nem fizeti meg, az adózás rendjéről szóló törvény rendelkezései szerint késedelmi pótlékot kell fizetnie.

Szeged, 2023. december 7.

Dr. Jobbágy Ildikó s.k.
s.k.

Dr. Tolna András s.k.

Dr. Dobler László

a tanács elnöke

előadó bíró

táblabíró